

Тарихи ластануды жою қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 27 тамыздағы № 345 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 31 тамызда № 24178 болып тіркелді

Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы Экология кодексінің 144-бабының 2-тармағына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған Тарихи ластануды жою қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Қалдықтарды басқару саласындағы мемлекеттік саясат департаменті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің интернет-ресурсында орналастырылуын;

3) осы бұйрық Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Заң қызметі департаментіне ұсынылуын қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Экология, геология және табиғи
ресурстар министрі

М. Мирзагалиев

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы
Индустрия және инфрақұрылымдық
даму министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Қаржы министрлігі
"КЕЛІСІЛДІ"
Қазақстан Республикасы
Төтенше жағдайлар министрлігі
"КЕЛІСІЛДІ"
Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрлігі

Қазақстан Республикасының
Экология, геология және табиғи
ресурстар министрінің
2021 жылғы 27 тамыздағы
№ 345 бұйрығымен
бекітілген

Тарихи ластануды жою қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Тарихи ластануды жою қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасы 2021 жылғы Экология кодексінің (бұдан әрі – Кодекс) 144-бабының 2-тармағына сәйкес әзірленді және тарихи ластану объектілерін жою тәртібін айқындайды.

2. Қағидаларда келесі ұғымдар қолданылады:

1) бұрынғы қызметтің нәтижесінде, оның ішінде антропогендік қызметтің алуантүрлері әсер етуінің жиынтығы нәтижесінде туындаған, суларға және (немесе) жерлерге келтірілген, жою жөніндегі міндеттері орындалмаған не толық көлемде орындалмаған, жинақталған экологиялық залал тарихи ластану деп танылады;

2) тарихи ластану көздері болып табылатын аумақтар мен акваториялар немесе олардың тарихи ластану объектілері болып табылатын жекелеген учаскелері, сондай-ақ күрделі құрылыстың және қалдықтарды сақтаудың немесе көмудің иесі жоқ объектілері тарихи ластану объектілері болып танылады;

3) қоршаған орта жай-күйінің мониторингі бақылауды, жинауды, сақтауды, есепке алуды, жүйелендіруді, жинақтауды, өңдеуді және деректерді талдауды, қоршаған ортаның ластану жай-күйін бағалауды, қоршаған ортаның ластану жай-күйі туралы ақпарат, оның ішінде болжамдық ақпарат өндіруді және көрсетілген ақпаратты мемлекеттік органдарға, өзге де жеке және заңды тұлғаларға беруді қамтитын қызметті білдіреді.

Осы Қағидаларда пайдаланылған өзге де ұғымдар мен анықтамалар Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасына сәйкес қолданылады.

2-тарау. Тарихи ластану объектілерін жою жобасы

3. Тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстар қажетті зерттеулер жүргізуді, оның ішінде инженерлік ізденістер (геодезиялық, геологиялық, гидрометеорологиялық, гидрогеологиялық, экологиялық) жүргізуді, тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстар жобасын әзірлеуді, оны келісуді және бекітуді, Тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстарды жүргізуді, орындалған жұмыстарды бақылау мен қабылдауды және қоршаған орта жай-күйінің одан әрі мониторингін қамтиды.

4. Тарихи ластануды жою жөніндегі жобаны әзірлеуді жүргізу үшін аудандардың, қалалардың жергілікті атқарушы органдары жекелеген объектілерге қатысты қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган "Мемлекеттік сатып алу туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 13-бабының 2 тармағына сәйкес қоршаған ортаны қорғау саласындағы жұмыстарды орындауға және қызметтер көрсетуге лицензиясы бар ұйымдарды тартады.

5. Тарихи ластануды жою жобасы мыналардан тұрады:

1) өндірістік объектілер мен жер учаскелерін қоршаған ортаның, халықтың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін Жай-күйге келтіру мақсатында жүргізілетін рекультивацияны қоса алғанда, іс-шаралар көрсетілетін түсіндірме жазбаны еркін нысанда бірінші басшының қолы қойылады;

2) жауапты адамның қолы қойылған жер үсті және жер асты (талдау нәтижелерімен) су және жер ресурстарының нақты жай-күйін толық көрсететін инженерлік-іздігіру және графикалық құжаттама;

3) жауапты адамның қолы қойылған жер бетінің топографиялық жоспарларының, геологиялық картаның көшірмелері;;

4) бірінші басшының қолы қойылған жойылатын тарихи ластануларды орналастыру схемалары;

5) бірінші басшының қолы қойылған тарихи ластануды жою жұмыстары жөніндегі іс-шаралардың егжей-тегжейлі сипаттамасы; ;

6) тарату жұмыстары үшін пайдаланылатын жабдық;

7) бірінші басшының қолы қойылған тарихи ластануды жоюдың қоршаған ортаға әсерін бағалау;

8) тексерулер мен инженерлік ізденістер жүргізу тәртібі жөніндегі акт..

6. Тарихи ластануды жою кезінде мынадай:

1) халық пен персоналдың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, жер қойнауын және қоршаған ортаны, ғимараттар мен құрылыстарды қорғау, оның ішінде судың, газдың жарылуын болғызбау жөніндегі шаралар;

2) жер асты суларының ластануын болдырмау;

3) персонал мен халықтың радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету;

4) тарихи ластануды жоюдың қоршаған ортаға әсеріне бағалау жүргізу;

5) тарихи ластануды жою кезеңінде объектілерге санкцияланбаған пайдалануды және қол жеткізуді болғызбайтын шаралар болып табылады;

6) тарихи ластануды жоюды жүргізу кезінде бүлінген жерді рекультивациялау;

7) таратылып жатқан объектідегі шаруашылық қызметке жол бермеу жөніндегі шаралар;

8) осы жер учаскелерін пайдалану ерекшеліктері мен режимінің бағытына және жергілікті жағдайларға байланысты оларды шаруашылық айналымға тарту мақсатында одан әрі пайдалану үшін қоршаған орта компоненттерінің жай-күйіне мониторинг жүргізу талаптарының сақталуын қамтамасыз ету қажет.

7. Тарихи ластануды жою жобасына мемлекеттік экологиялық сараптама әсер етуге экологиялық рұқсат беру рәсімі шеңберінде жүргізіледі және мемлекеттік экологиялық сараптаманың жеке қорытындысы берілмейді.

8. Тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстарды жүргізу тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстардың жобасына сәйкес жүзеге асырылады.

3-тарау. Тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстарды қабылдау тәртібі

9. Тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстарды қабылдауды олар аяқталғаннан кейін аудандардың, қалалардың жергілікті атқарушы органы құратын және жекелеген объектілерге қатысты қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган өнеркәсіптік қауіпсіздік, санитариялық-эпидемиологиялық қызмет саласындағы, жер қойнауын зерттеу мен пайдалану жөніндегі, жер ресурстарын басқару жөніндегі уәкілетті органдардың өкілдерінен құратын Комиссия жүзеге асырады.

10. Комиссияның құрамын аудандардың, қалалардың жергілікті атқарушы органы және жекелеген объектілерге қатысты қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган Кодекстің 144-бабының 3-тармағына сәйкес әрбір жекелеген объект бойынша бекітеді.

Шешімдер тікелей қарау және бес адамнан тұратын Комиссияның әрбір мүшесі алмастыру құқығынсыз Тарихи ластануды жою жобасында көзделген орындалған жұмыстардың толықтығы мен сапасын бағалау негізінде қабылданады. Қабылдау комиссиясының мүшелері тікелей тексеру және орындалған жұмыстардың толықтығын, сапасын бағалау нәтижелері бойынша ерекше пікір енгізеді.

Тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстарды қабылдау актісіне қол қоюдан бас тарту бас тарту себептерін көрсете отырып, ерекше пікір түрінде қабылдау комиссиясының төрағасына беріледі. Қабылдау комиссиясының мүшелері бес күн ішінде анықталған бұзушылықтар болған жағдайда тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстарды қабылдауды қайта бастай отырып, оларды жою жөнінде ұсынымдар әзірлейді.

Қабылдау комиссиясы жұмысының басталу күнін тапсырыс беруші техникалық қару-жарақ жөніндегі жұмыстарды аяқтау үшін қажетті уақытты және қабылдау комиссиясы мүшелерінің тарихи ластану объектілерін қабылдау орнына баруы үшін қажетті уақытты ескере отырып айқындайды.

11. Тарихи ластануды жою жүргізілген аумақты және/немесе акваторияны тікелей тексерген және тарихи ластануды жою фактісін растайтын құжаттарды (талдау хаттамалары, мониторинг бойынша есептер, топографиялық және гидрологиялық карталар, салыстырмалы талдаулар мен кестелер және т.б.) ұсынған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес жою жөніндегі жұмыстарды қабылдау актісі (бұдан әрі-қабылдау актісі) жасалады.

Қабылдау актісіне қоса беріледі:

1) жойылған тарихи ластануды және басқа да өндірістік объектілерді орналастыру жоспарлары;

2) тарихи ластануды жою жобасында көзделген нақты орындалған жұмыстардың тізбесі мен көлемі бекітілсін;

3) тарихи ластануды жоюға нақты жұмсалған шығындар туралы анықтама;

4) қоршаған ортаның жай-күйі мониторингінің деректері.

5) орындалған жұмыстар актісіне жою жөніндегі жұмыстар жүзеге асырылғанға дейін және одан кейін тарихи ластану объектісінің фото және бейнетіркеуі қоса беріледі.

Жұмыстарды қабылдау жөніндегі шешімдерді комиссия мүшелері алқалы түрде қабылдайды.

12. Комиссия өз қызметін тарихи ластануды жою жөніндегі жұмыстарды қабылдау актісіне толық көлемде қол қойылған және алқалық оң шешім шығарылған кезден бастап тоқтатады.

Тарихи ластануды бұзушылықтармен жоюды қабылдаған жағдайда жоюды қабылдау комиссиясының мүшелері "Әкімшілік құқық бұзушылық туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің 30-бабына сәйкес жауапты болады.

13. Осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жойылған Тарихи ластану объектілерінің тізбесін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган жүргізеді.

14. Жойылған жұмыстар жүргізілгеннен кейін тарихи ластану мониторингін аудандардың, қалалардың жергілікті атқарушы органдары ұйымдастырады. Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша тарихи ластануды жою жүргізілген жекелеген объектілерге қатысты қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган ұйымдастырады. Мониторинг нәтижелері аудандардың, қалалардың жергілікті атқарушы органдарының және қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның интернет-ресурстарында жарияланады.

15. Тарихи ластануды жою бойынша жүргізілген жұмыс туралы есеп қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның интернет-ресурсында жарияланады. Есеп ликвидациялық жұмыстарды жүргізу туралы ақпаратты қамтиды: іс-шаралар,

Құрылыс және монтаждау жұмыстарының көлемі, іске асыру мерзімдері, нақты қаржылық шығындар, жойылған Тарихи ластанудың қоршаған ортаның жай-күйі (атмосфералық ауа, топырақ жамылғысы, акватория).

Тарихи ластану объектілерін
жою қағидаларына
1 қосымша

Пішіні

Тарихи ластану объектісін жою жұмыстарын қабылдау АКТІСІ

№ _____ 20 _____ жылғы " _____ " _____

(Тарихи ластанудың атауы, орналасқан жері және санаты)

Қ ұ р ы л ғ а н к о м и с с и я

(комиссия құрған органның атауы)
" _____ " _____ 20 _____ жылғы _____ құрамында
Төрағаның (тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және атқаратын лауазымы)

Мүшелерінің (тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және атқаратын лауазымы)

Тарихи ластануды жою бойынша жұмыстар жүргізілген аумақты (акваторияны) қарап шықты, жою жобасына және Қазақстан Республикасы Экологиялық Кодексінің 144-бабына сәйкес Тарихи ластануды жою мақсатында жүзеге асырылған жұмыстардың толықтығы мен сапасын сипаттайтын барлық ұсынылған құжаттар мен материалдарды қарады.

Ш е ш і м :

Е р е к ш е п і к і р (б а р б о л с а)

Комиссия мүшелері:

Тарихи ластануды
жою қағидаларына
2 қосымша

Пішіні

Жойылған тарихи ластану объектілерінің тізбесі

№	Жойылған Тарихи ластанудың атауы, орналасқан жері	Тарихи ластанудың мемлекеттік тізілімінің тіркеу нөмірі	Тарихи ластануды жою күні	Қабылдау актісінің күні	Тарату жобасын әзірлеген ұйымның атауы	Тарату жөніндегі жұмыстарды орындаған ұйымның атауы	Тарихи ластануды жою туралы актіні қабылдаған мемлекеттік органның атауы	Ескертпе
1	2	3	4	5	6	7	8	9